

SK

SK

SK

KOMISIA EURÓPSKÝCH SPOLOČENSTIEV

Brusel, 11.7.2007
KOM(2007) 391 v konečnom znení

BIELA KNIHA

BIELA KNIHA O ŠPORTE

(predložená Komisiou)

{SEK(2007) 932}
{SEK(2007) 934}
{SEK(2007) 935}
{SEK(2007) 936}

1. ÚVOD

„Šport je súčasťou dedičstva každého muža a ženy a nemožno ho nahradiť ničím iným.“ Pierre de Coubertin¹

Šport² je sociálny a hospodársky fenomén, ktorý je na vzostupe a ktorý prispieva k napĺňaniu strategických cieľov Európskej únie: k solidarite a k prosperite. Olympijský ideál rozvoja športu na podporu mieru a porozumenia medzi národmi a kultúrami, ako i výchovy mladých ľudí, sa zrodil v Európe a je posilňovaný Medzinárodným olympijským výborom a európskymi olympijskými výbormi.

Občanov Európy šport priťahuje a väčšina ľudí sa pravidelne zúčastňuje na športových aktivitách. Vytvára dôležité hodnoty, akými sú kolektívny duch, solidarita, tolerancia a fair play, ktoré prispievajú k osobnostnému vývoju a naplneniu. Podporuje aktívnu účasť občanov EÚ v spoločnosti a tým napomáha posilňovanie aktívneho občianstva. Komisia uznáva významnú úlohu športu v európskej spoločnosti predovšetkým teraz, keď sa potrebuje priblížiť občanom a vyriešiť otázky, na ktorých im priamo záleží.

Šport je však tiež konfrontovaný s novými hrozbami a výzvami, ktoré sa objavili v európskej spoločnosti. Sú nimi komerčný tlak, zneužívanie mladých športovcov, doping, rasizmus, násilie, korupcia a pranie špinavých peňazí.

V podobe tejto iniciatívy sa Komisia po prvýkrát komplexne zaoberá otázkami súvisiacimi so športom. Jej celkovým cieľom je dať úlohe športu v Európe strategické smerovanie, stimulovať diskusiu o špecifických problémoch, zviditeľniť šport pri príprave politik EÚ a zvyšovať informovanosť obyvateľstva, pokiaľ ide o potreby a špecifiká tohto sektora. Iniciatíva si kladie za cieľ osvetliť dôležité otázky, akou je napríklad uplatňovanie práva EÚ v oblasti športu. Snaží sa aj o začatie ďalšej činnosti na úrovni EÚ súvisiacu so športom.

Táto biela kniha nezačína od nuly. Šport podlieha uplatňovaniu *acquis communautaire* a európske politiky v mnohých oblastiach už majú naň značný a rastúci vplyv.

Dôležitá úloha športu v európskej spoločnosti a jeho osobitá povaha boli uznané v decembri 2000 vo vyhlásení Európskej rady o osobitej povahe športu a jeho sociálnej funkcii v Európe, ktoré by malo byť zohľadňované pri uskutočňovaní spoločných politik („vyhlásenie z Nice“). Vo vyhlásení sa zdôrazňuje, že primárnu zodpovednosť za správu športových záležitostí majú športové organizácie a členské štáty a ústrednú úlohu zohrávajú športové federácie. Ďalej sa upresňuje, že športové organizácie musia organizovať a propagovať svoje konkrétne športy „s patričným ohľadom na vnútroštátne právne predpisy a legislatívu Spoločenstva“. Súčasne sa uznáva, že „napriek tomu, že Spoločenstvo v tejto oblasti nemá priamu právomoc, musí vo svojej činnosti podľa rôznych ustanovení zmluvy brať do úvahy spoločenskú, výchovno-vzdelávaciu a kultúrnu úlohu športu a vyhradiť mu významné miesto, aby mohol byť rešpektovaný a podporovaný etický kódex, ako i solidarita, ktoré sú nevyhnutné na

¹ Pierre de Coubertin (1863-1937), francúzsky pedagóg a historik, zakladateľ moderných olympijských hier.

² V záujme jasnosti a jednoduchosti sa v tejto bielej knihe bude používať vymedzenie pojmu „šport“ zavedené Radou Európy: „všetky formy telesných aktivít, ktoré prostredníctvom príležitostnej alebo organizovanej účasti vedú k preukazovaniu alebo zvyšovaniu telesnej zdatnosti a duševnej pohody, formujú sociálne väzby alebo umožňujú dosahovať výsledky v súťažiach na všetkých úrovniach.“

zachovanie sociálnej úlohy športu.“ Inštitúcie EÚ uznávajú osobitú úlohu, ktorú v európskej spoločnosti zohráva šport založený na štruktúrach spravovaných dobrovoľníkmi, a to z pohľadu jeho príspevku k zdraviu, výchove, sociálnemu začleneniu a kultúre.

Európsky parlament v posledných rokoch so záujmom sleduje rozličné výzvy, ktorým čelí šport v Európe a pravidelne sa zaoberá záležitosťami s ním súvisiacimi.

Pri príprave tejto bielej knihy zorganizovala Komisia viaceré konzultácie so subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu o otázkach spoločného záujmu, ako i konzultáciu on-line. Tieto konzultácie poukázali na značné očakávania, ktoré existujú v súvislosti s úlohou športu v Európe a činnosťou EÚ v tejto oblasti.

Táto biela kniha sa zameriava na spoločenskú úlohu športu, jeho hospodársky rozmer a jeho organizáciu v Európe, ako i na následné opatrenia k tejto iniciatíve. Konkrétne návrhy na ďalšiu činnosť EÚ sú zhrnuté v akčnom pláne pomenovanom po Pierrovi de Coubertin obsahujúcom aktivity, ktoré má Komisia uskutočniť alebo podporiť. Pracovný dokument útvarov Komisie obsahuje pozadie a kontext týchto návrhov vrátane príloh o športe a pravidlách hospodárskej súťaže v EÚ, športe a slobodách na vnútornom trhu a o konzultáciách so zainteresovanými subjektmi.

2. SPOLOČENSKÁ ÚLOHA ŠPORTU

Šport je oblasťou ľudskej činnosti, o ktorú sa občania Európskej únie intenzívne zaujímajú a ktorá má veľký potenciál spájať ich a oslovovať všetkých bez ohľadu na vek alebo sociálny pôvod. Podľa prieskumu Eurobarometra z novembra 2004³ sa zhruba 60 % európskych občanov pravidelne zúčastňuje na športových aktivitách v rámci alebo nezávisle od približne 700 000 klubov, ktoré sú samy členmi množstva asociácií a federácií. Veľká väčšina športových aktivít sa odohráva v amatérskych zoskupeniach. Význam profesionálneho športu narastá a rovnako prispieva k spoločenskej úlohe športu. Okrem toho, že šport zlepšuje zdravie európskych občanov, má aj výchovný rozmer a zohráva sociálnu i kultúrnu úlohu a slúži k zotaveniu organizmu. Spoločenská úloha športu má tiež potenciál posilňovať vonkajšie vzťahy Únie.

2.1 Zlepšovanie úrovne verejného zdravia prostredníctvom telesnej aktivity

Nedostatok telesnej aktivity zvyšuje výskyt nadváhy, obezity a množstva chronických ochorení, napríklad srdcovo-cievnych chorôb a cukrovky, ktoré znižujú kvalitu života, ohrozujú životy jednotlivcov a sú bremenom pre rozpočty rezortov zdravotníctva a hospodárstvo.

V bielej knihe Komisie Stratégia riešenia zdravotných problémov súvisiacich s výživou, nadváhou a obezitou v Európe⁴ sa podčiarkuje dôležitosť aktívneho prístupu v záujme zvrátenia úbytku telesnej aktivity a opatrenia navrhované v oblasti telesnej aktivity v týchto dvoch bielych knihách sa budú navzájom dopĺňať.

Šport ako prostriedok zdraviu prospešnej telesnej aktivity má väčší vplyv než ktorýkoľvek iný druh spoločenskej činnosti. Šport ľudí priťahuje a je všeobecne kladne vnímaný. Uznaný

³ Špeciálny Eurobarometer (2004): Občania Európskej únie a šport.

⁴ KOM (2007) 279, v konečnom znení, 30.5.2007.

potenciál športu na posilnenie zdraviu prospešnej telesnej aktivity však zostáva často nevyužitý a je potrebné ho rozvíjať.

Svetová zdravotnícka organizácia (WHO) odporúča minimálne 30 minút stredne náročnej telesnej aktivity (zahŕňajúcej okrem iného aj šport) denne pre dospelých a 60 minút pre deti. Dosiachnutie tohto cieľa by mali napomáhať verejné orgány, ako i súkromné organizácie v členských štátoch. Nedávne štúdie poukázali na nedostatočný pokrok v tejto oblasti.

(1) Komisia navrhuje vypracovať s členskými štátmi do konca roka 2008 nové usmernenia pre telesnú aktivitu.

Komisia odporúča, aby bola na ministerskej úrovni v členských štátoch posilňovaná spolupráca medzi rezortmi zdravotníctva, vzdelávania a športu v záujme vytýčenia a uskutočnenia koherentných stratégií na znižovanie nadváhy, obezity a ostatných zdravotných rizík. V tomto kontexte podporuje Komisia členské štáty v tom, aby skúmali možnosti propagácie konceptu aktívneho života prostredníctvom národných výchovných a vzdelávacích systémov vrátane odbornej prípravy učiteľov.

Športové organizácie sú vyzvané, aby zvážili svoj potenciál telesnej aktivity prospešnej zdraviu a aby vyvinuli činnosť na tento účel. Komisia bude podporovať výmenu informácií a osvedčených postupov, obzvlášť vo vzťahu k mladým ľuďom, so zameraním na neprofesionálny šport.

(2) Komisia podporí HEPA, sieť EÚ na podporu zdraviu prospešnej telesnej aktivity, a ak to bude vhodné, tak i menšie a užšie zamerané siete, ktoré sa budú zaoberať osobitými aspektmi tejto témy.

(3) Základom aktivít Komisie v súvislosti so športom bude zdraviu prospešná telesná aktivita a Komisia sa bude snažiť lepšie zohľadniť túto prioritu v príslušných finančných nástrojoch vrátane:

- 7. rámcového programu pre výskum a technologický rozvoj (aspekty zdravia v súvislosti so životným štýlom);
- Programu verejného zdravia na roky 2007 - 2013;
- programov mládeže a občianstva (spolupráca medzi športovými organizáciami, školami, občianskou spoločnosťou a ostatnými partnermi na miestnej úrovni);
- Programu celoživotného vzdelávania (odborná príprava učiteľov a spolupráca medzi školami).

2.2 Spojenie síl v boji proti dopingu

Doping predstavuje celosvetovo, a teda i v Európe, hrozbu pre šport. Podkopáva princíp otvorenej a spravodlivej súťaže. Pôsobí demotivačne na šport vo všeobecnosti a podrobuje profesionálneho športovca neprimeranému tlaku. Má vážny vplyv na vnímanie športu spoločnosťou a predstavuje vážne nebezpečenstvo pre zdravie jednotlivca. Na európskej úrovni musí boj proti dopingu zohľadniť vynútiteľnosť práva, ako i rozmer zdravia a prevencie.

(4) V záujme rýchlej a bezpečnej výmeny informácií o nových povzbudzujúcich látkach a dopingových praktikách by sa mohli vyvinúť partnerstvá medzi orgánmi presadzovania práva pôsobiacimi v jednotlivých členských štátoch (pohraničná stráž, štátna a miestna polícia, colné úrady atď.), laboratóriami akreditovanými Svetovou antidopingovou agentúrou (WADA) a INTERPOLom. Takéto úsilie by EÚ mohla podporovať organizovaním kurzov a vytváraním sietí medzi výcvikovými strediskami pre úradníkov orgánov presadzovania práva.

Komisia navrhuje, aby bol obchod s nepovolenými povzbudzujúcimi látkami postihovaný v celej EÚ rovnako ako obchodovanie so zakázanými drogami.

Komisia vyzýva všetky subjekty zodpovedné za verejné zdravie, aby zohľadnili ničivé následky dopingu na zdravie. Ďalej žiada športové organizácie, aby vyvinuli pravidlá osvedčených postupov, ktorými sa zabezpečí, že mladí športovci a športovkyne budú lepšie informovaní a poučení o povzbudzujúcich látkach, liekoch na predpis, ktoré ich môžu obsahovať, a o ich vplyve na zdravie.

EÚ by prospel koordinovanejší prístup v boji proti dopingu, obzvlášť určením spoločných stanovísk vo vzťahu k Rade Európy, WADA a UNESCO a prostredníctvom výmeny informácií a osvedčených postupov medzi vládami, vnútroštátnymi antidopingovými organizáciami a laboratóriami. V tejto súvislosti je obzvlášť dôležitá správna implementácia Dohovoru UNESCO o dopingu v športe jednotlivými členskými štátmi.

(5) Komisia bude zohrávať pomocnú úlohu, napríklad podporou siete vnútroštátnych antidopingových organizácií členských štátov.

2.3 Posilňovanie úlohy športu vo výchove a vzdelávaní

Prostredníctvom svojej úlohy vo formálnej a neformálnej výchove a vzdelávaní posilňuje šport európsky ľudský kapitál. Hodnoty, ktoré šport sprostredkúva, pomáhajú rozvoju vedomostí, motivácie, zručností a ochoty k osobnému úsiliu. Čas strávený pri športových aktivitách v školách a na univerzitách prináša zdravotný a výchovný úžitok, ktorý je potrebné naďalej rozvíjať.

Na základe skúseností získaných počas Európskeho roka vzdelávania prostredníctvom športu (2004) posilňuje Komisia podporu športu a telesnej aktivity prostredníctvom rozličných politických iniciatív v oblasti výchovy a vzdelávania vrátane rozvoja sociálnych a občianskych zručností v súlade s odporúčaním o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie z roku 2006⁵.

(6) Športová a telesná aktivita môže byť podporovaná prostredníctvom Programu celoživotného vzdelávania. Podpora účasti na výchovných a vzdelávacích príležitostiach prostredníctvom športu je preto prioritnou témou pre partnerstvá škôl, ktoré sú podporované programom Comenius, pre štruktúrované opatrenia v oblasti odborného vzdelávania a prípravy prostredníctvom programu Leonardo da Vinci, pre tematické siete a mobilitu v oblasti vyššieho vzdelávania podporovaných programom Erasmus, ako i multilaterálne projekty v oblasti vzdelávania dospelých, ktoré podporuje program Grundtvig.

⁵ Odporúčanie Európskeho parlamentu a Rady z 18. decembra 2006 o kľúčových kompetenciách pre celoživotné vzdelávanie (Ú. v. EÚ L 394 z 30.12.2006).

(7) Rezort športu sa môže tiež uchádzať o podporu prostredníctvom individuálnych výziev na predloženie návrhov k implementácii Európskeho kvalifikačného rámca (EQF) a Európskeho systému kreditov pre odborné vzdelávanie a prípravu (ECVET). Rezort športu sa zapojil do rozvoja EQF a bol vybraný ako príjemca finančnej podpory v rokoch 2007/2008. Vzhľadom na vysokú profesionálnu mobilitu športovcov a bez toho, aby bola dotknutá smernica 2005/36/ES o vzájomnom uznávaní odborných kvalifikácií, ho možno identifikovať ako pilotný rezort pre implementáciu ECVET v záujme zvýšenia transparentnosti vnútroštátnych systémov posudzovania zručností a kvalifikácií.

(8) Komisia zavedie ocenenie európskej značky školám, ktoré aktívne podporujú a propagujú telesné aktivity v prostredí školy.

S cieľom zabezpečiť reintegráciu profesionálnych športovcov do trhu práce na konci ich športovej kariéry zdôrazňuje Komisia dôležitosť zohľadniť už v ranom štádiu potrebu poskytnutia prípravy pre „dvojitú kariéru“ u mladých športovcov a športovkýň a zriadiť kvalitné miestne vzdelávacie centrá, ktoré budú garantom ich morálnych, vzdelávacích a profesionálnych záujmov.

Komisia odštartovala štúdiu o príprave mladých športovcov a športovkýň v Európe, ktorej výsledky by mohli poskytnúť informácie pre už spomenuté politické opatrenia a programy.

Investície do prípravy mladých talentovaných športovcov a športovkýň v riadnych podmienkach a jeho podpora sú kľúčové pre trvalo udržateľný rozvoj športu na všetkých úrovniach. Komisia zdôrazňuje, že systémy prípravy pre talentovaných mladých športovcov a športovkyne by mali byť otvorené pre všetkých a nesmú viesť k národnostnej diskriminácii medzi občanmi EÚ.

(9) Pravidlá požadujúce zavedenie určitých kvót na miestnych hráčov v športových oddieloch by bolo možné akceptovať ako v súlade s ustanoveniami Zmluvy o voľnom pohybe osôb, keby nevedli k žiadnej priamej diskriminácii z dôvodu štátnej príslušnosti a keby možné dôsledky nepriamej diskriminácie z nich plynúce by bolo možné obhájiť ako primerané k legitímne sledovanému cieľu, akým je napríklad zlepšenie a ochrana prípravy a rozvoja talentovaných mladých hráčov. Prebiehajúca štúdiá o príprave mladých športovcov a športovkýň v Európe poskytne pre túto analýzu cenné vstupné informácie.

2.4 Podpora dobrovoľníckej práce a aktívneho občianstva prostredníctvom športu

Účasť v tíme, princípy ako fair-play, dodržiavanie pravidiel hry, rešpekt voči ostatným, solidarita a disciplína, ako i organizovanie amatérskych športov na základe neziskových klubov a dobrovoľníckej práce posilňujú aktívne občianstvo. Dobrovoľnícka práca v športových organizáciách poskytuje mnoho príležitostí pre neformálne vzdelávanie, ktoré je potrebné uznať a ďalej rozvíjať. Šport poskytuje tiež atraktívne možnosti na zaangažovanie mladých ľudí v spoločnosti a môže pomôcť pri predchádzaní delikvencii.

Avšak novým trendom v športe, a to sa týka predovšetkým mladých ľudí, je jeho individuálne praktizovanie na úkor kolektívnych a organizovaných športov, následkom čoho sa znižuje i základňa dobrovoľníkov pre amatérske športové kluby.

(10) Spolu s členskými štátmi určí Komisia kľúčové výzvy pre neziskové športové organizácie a hlavné charakteristiky služieb poskytovaných týmito organizáciami.

(11) Komisia podporí neprofesionálny šport prostredníctvom programu Európa pre občanov.

(12) Komisia navrhne ďalej podporu dobrovoľníckej práce mladých ľudí v športe prostredníctvom programu Mládež v akcii v oblastiach ako výmeny mladých a dobrovoľnícka pomoc pri športových podujatiach.

(13) Komisia bude ďalej rozvíjať výmenu informácií a osvedčených postupov dobrovoľníckej práce v športe, zaangažujúc členské štáty, športové organizácie a miestne orgány.

(14) V záujme lepšieho porozumenia osobitných požiadaviek a potrieb odvetvia dobrovoľníckeho športu pri vytváraní vnútroštátnych a európskych politík odštartuje Komisia európsku štúdiu o dobrovoľníckej práci v športe.

2.5 Využitie potenciálu športu pre účely sociálneho začlenenia, integrácie a rovnakých príležitostí

Šport významne prispieva k hospodárskej a sociálnej súdržnosti a k vytváraniu lepšie integrovaných spoločností. Všetci občania by k športu mali mať prístup. Preto je potrebné venovať pozornosť osobitým potrebám a situácii nedostatočne zastúpených skupín. Je nevyhnutné uvedomiť si špeciálnu úlohu, ktorú môže zohrávať šport u mladých ľudí, u ľudí so zdravotným postihnutím a u ľudí pochádzajúcich zo znevýhodnených pomerov. Šport môže tiež posilniť integráciu migrantov a osôb s pôvodom v cudzine do spoločnosti, rovnako ako podporovať dialóg medzi kultúrami.

Šport podporuje pocit spolupatričnosti a spoluúčasti a môže byť aj preto dôležitým nástrojom integrácie prisťahovalcov. V tejto súvislosti sú poskytované priestranstiev určených na šport a podpora aktivít súvisiacich so športom dôležité pri umožnení kladnej interakcie medzi prisťahovalcami a hostiteľskou spoločnosťou.

Komisia je presvedčená, že by sa lepšie mohol využiť potenciál športu ako nástroja sociálneho začlenenia v politikách, opatreniach a programoch Európskej únie a členských štátov. Toto zahŕňa i príspevok športu k vytváraniu pracovných miest a k hospodárskemu rastu a oživeniu, obzvlášť v znevýhodnených oblastiach. Neziskové športové aktivity, ktoré prispievajú k sociálnej súdržnosti a začleneniu zraniteľných skupín, možno považovať za sociálne služby všeobecného záujmu.

Otvorená metóda EÚ na koordináciu v oblasti sociálnej ochrany a sociálneho začleňovania bude naďalej zahŕňať šport ako nástroj a ukazovateľ. Štúdie, semináre, konferencie, politické návrhy a akčné plány zahrnú prístup k športu a/alebo príslušnosť k sociálnym športovým štruktúram medzi kľúčové prvky na analýzu sociálneho vylúčenia.

(15) Komisia navrhne členským štátom, aby v rámci programov PROGRESS, Celoživotné vzdelávanie, Mládež v akcii a Európa pre občanov podporovali opatrenia podporujúce sociálne začleňovanie prostredníctvom športu a boj proti diskriminácii v športe. V kontexte kohéznej politiky by členské štáty mali pri programovaní Európskeho sociálneho fondu a Európskeho fondu regionálneho rozvoja zohľadniť úlohu športu v oblasti sociálneho začleňovania, integrácie a rovnakých príležitostí a ďalej sú vyzvané, aby podporili opatrenia v rámci Európskeho fondu pre integráciu.

Komisia vyzýva ďalej členské štáty a športové organizácie, aby prispôbili športovú infraštruktúru tak, aby zohľadnila potreby ľudí so zdravotným postihnutím. Členské štáty

a miestne orgány by mali zabezpečiť, aby boli športoviská a príslušné ubytovanie dostupné pre ľudí so zdravotným postihnutím. Mali by sa prijať špecifické kritériá v záujme zabezpečenia rovnakého prístupu k športu pre všetkých žiakov, osobitne pre deti so zdravotným postihnutím. Podporovať sa bude príprava cvičiteľov, dobrovoľníkov a pracovníkov klubov a organizácií na účely možnosti prijímania ľudí so zdravotným postihnutím. Pri konzultáciách so subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu sa Komisia snaží udržiavať dialóg so zástupcami športovcov so zdravotným postihnutím.

(16) Komisia vo svojom akčnom pláne Stratégia Európskej únie v otázkach zdravotného postihnutia zohľadní význam športu pre ľudí so zdravotným postihnutím a podporí opatrenia členských štátov v tejto oblasti.

(17) V rámci Plánu uplatňovania rovnosti žien a mužov 2006 - 2010 podporí Komisia začlenenie rodových otázok do všetkých svojich aktivít súvisiacich so športom, pričom sa špeciálne zameria na prísťahovalkyne a ženy patriace k etnickým menšinám a na ich prístup k športu, na príležitosti žien zastávať funkcie s rozhodovacou právomocou v športe a na mediálne pokrytie výkonov žien v športe.

2.6 Posilňovanie predchádzania a boja proti rasizmu a násiliu

Násilie, ktoré možno pozorovať pri športových podujatiach, predovšetkým na futbalových štadiónoch, je naďalej páľčivým problémom a má rozličné formy. Presúva sa z krytých štadiónov aj do mestských oblastí. Komisia má v úmysle prispieť k prevencii incidentov tak, že bude podporovať a posilňovať dialóg s členskými štátmi, medzinárodnými organizáciami (napr. s Radou Európy), športovými organizáciami, orgánmi činnými v trestnom konaní a ďalšími zainteresovanými subjektmi (napr. s fanklubmi a miestnymi orgánmi). Orgány činné v trestnom konaní sa nemôžu zaoberať príčinami násillia v športe izolovane.

Komisia podporuje tiež výmenu osvedčených postupov a operatívnych informácií o rizikových fanúškoch medzi policajnými a/alebo športovými orgánmi. Zvláštna pozornosť sa bude venovať výcviku polície zameranému na zvládanie davu a výtržníctvo.

Šport sa týka všetkých občanov nezávisle od rodu, rasy, veku, zdravotného postihnutia, náboženstva a viery, sexuálnej orientácie a sociálneho či ekonomického zázemia. Komisia opakovane odsúdila všetky prejavy rasizmu a xenofóbie, ktoré nie sú zlučiteľné s hodnotami EÚ.

(18) Pokiaľ ide o rasistické a xenofóbne postoje, Komisia bude naďalej podporovať dialóg a výmenu osvedčených postojov v existujúcich rámcoch spolupráce, napríklad v rámci siete Futbal proti rasizmu v Európe (FARE).

Komisia odporúča športovým federáciám, aby zaviedli postupy na riešenie rasisticky motivovaných incidentov počas zápasov, ktoré budú založené na existujúcich iniciatívach. Odporúča tiež posilnenie ustanovení týkajúcich sa diskriminácie v licenčných systémoch pre kluby (pozri oddiel 4.7).

Komisia bude:

(19) v súlade s pravidlami uplatňovanými v členských štátoch a EÚ podporovať výmenu operatívnych informácií a praktického know-how a skúseností v prevencii násilných a rasisticky motivovaných incidentov medzi orgánmi činnými v trestnom konaní a športovými organizáciami;

(20) analyzovať možnosti nových právnych nástrojov a ostatných celoeurópskych noriem prevencie narušovania verejného poriadku počas športových podujatí;

(21) podporovať multidisciplinárny prístup k prevencii asociálneho správania s osobitným zameraním na sociálno-výchovné činnosti, akou je i osveta fanúšikov (dlhodobá práca s fanúšikmi s cieľom vybudovať pozitívny a nenásilnícky postoj);

(22) posilňovať pravidelnú a štruktúrovanú spoluprácu medzi orgánmi činnými v trestnom konaní, športovými organizáciami a ostatnými zainteresovanými subjektmi;

(23) podporovať využitie nasledovných programov na pomoc v predchádzaní a boji proti násiliu a rasizmu v športe: Mládež v akcii, Európa pre občanov, DAPHNE III, Základné práva a občianstvo a Predchádzanie trestnej činnosti a boj proti nej;

(24) organizovať konferenciu na vysokej úrovni, na ktorej sa bude so zainteresovanými subjektmi diskutovať o opatreniach na predchádzanie a boj proti násiliu a rasizmu pri športových podujatiach.

2.7 Propagácia našich hodnôt v ostatných častiach sveta

Šport môže zohrávať úlohu v súvislosti s rozličnými aspektmi zahraničných vzťahov EÚ: ako položka v programoch zahraničnej pomoci a ako súčasť dialógu s partnerskými krajinami a ako súčasť verejnej diplomacie EÚ.

Šport má prostredníctvom konkrétnych opatrení značný potenciál ako nástroj na podporu výchovy, zdravia, dialógu medzi kultúrami, rozvoja a mieru.

(25) Komisia podporí využitie športu ako nástroja vo svojej rozvojovej politike. Predovšetkým bude:

- podporovať šport a telesnú výchovu ako základné prvky kvalitného vzdelávania a výchovy a ako prostriedok zatriktívňovania škôl a zlepšovania dochádzky;
- sústreďovať pozornosť na zlepšovanie dostupnosti telesnej výchovy a športu pre dievčatá a ženy s cieľom napomôcť budovanie sebavedomia, zlepšenie sociálnej integrácie, prekonávanie predsudkov a podporu zdravého životného štýlu, ako i dostupnosť vzdelania pre ženy;
- podporovať propagáciu zdravia a osvetové kampane prostredníctvom športu.

V otázke športu v rámci svojich rozvojových politík vyvinie EÚ čo najväčšie úsilie o vytvorenie synergie s existujúcimi programami Organizácie Spojených národov, členských štátov, miestnych orgánov a súkromných subjektov. Zavedie opatrenia, ktoré dopĺňajú alebo inovujú existujúce programy a činnosti. Ako príklad môže slúžiť memorandum o porozumení, ktoré podpísala Komisia a FIFA v roku 2006 s cieľom využiť futbal ako hybnú silu rozvoja v afrických, karibských a tichomorských krajinách.

(26) EÚ zahrnie do svojho politického dialógu a spolupráce s partnerskými krajinami, kdekoľvek to bude vhodné, otázky súvisiace so športom, ako napríklad medzinárodné prestupy hráčov, zneužívanie neplnoletých športovcov, doping, pranie špinavých peňazí prostredníctvom športu a bezpečnosť počas veľkých medzinárodných športových podujatí.

Rýchly postup pri vybavovaní víz a prist'ahovaleckých formalít, predovšetkým v prípade špičkových športovcov z nečlenských krajín EÚ, je dôležitým prvkom vylepšenia medzinárodnej atraktivity EÚ. Okrem pokračujúceho procesu uzatvárania dohôd o zjednodušení vízového režimu s tretími krajinami a konsolidácie vízového režimu uplatniteľného na členov olympijskej rodiny počas olympijských hier musí EÚ ďalej vyvíjať (dočasné) mechanizmy prijímania športovcov z tretích krajín.

Komisia venuje rezortu športu zvláštnu pozornosť pri:

(27) uplatňovaní nedávno predloženého oznámenia o okružnej migrácii a partnerstvách v oblasti mobility s tretími krajinami;

(28) vypracovávaní harmonizovaných systémov prijímania rôznych kategórií štátnych príslušníkov tretích krajín na hospodárske účely na základe plánu politiky pre legálnu migráciu z roku 2005.

2.8 Podpora trvalo udržateľného rozvoja

Športovanie, športové zariadenia a športové podujatia majú všetky na životné prostredie významný vplyv. Je dôležité podporovať riadne hospodárenie v oblasti životného prostredia, ktoré bude okrem iného schopné riešiť zelené verejné obstarávanie, emisie skleníkových plynov, energetickú účinnosť, likvidáciu odpadov a úpravu pôdy a vody. Európske športové organizácie a usporiadatelia športových podujatí by mali prijať environmentálne ciele, aby boli ich aktivity trvalo udržateľné z hľadiska životného prostredia. Zodpovedné organizácie by mohli na základe zlepšenia svojej kredibility v otázkach životného prostredia mať oproti iným výhodu, keď sa budú uchádzať o usporiadanie športových podujatí a mohli by tiež očakávať hospodárske výhody plynúce z racionálnejšieho využívania prírodných zdrojov.

Komisia bude:

(29) využívať štruktúrovaný dialóg s hlavnými medzinárodnými a európskymi športovými organizáciami a ostatnými na športe zainteresovanými subjektmi na to, aby ich a ich členov podnietil k účasti na systéme pre riadenie a audit životného prostredia (EMAS) a systémoch Spoločenstva na udeľovanie environmentálnej značky a aby podporil tieto dobrovoľné systémy počas významných športových podujatí;

(30) propagovať zelené verejné obstarávanie v politickom dialógu s členskými štátmi a ostatnými zainteresovanými stranami;

(31) prostredníctvom usmernení vyvinutých v spolupráci s relevantnými subjektmi (politikmi, malými a strednými podnikmi, miestnymi spoločenstvami) zvyšovať informovanosť o potrebe partnerskej spolupráce na regionálnej úrovni s cieľom organizovať športové podujatia na trvalo udržateľnej báze;

(32) zohľadňovať šport v rámci nového programu LIFE+ v zložke „Informovanie a oznamovanie“.

3. HOSPODÁRSKY ROZMER ŠPORTU

Šport je dynamické a rýchlo rastúce odvetvie s podceňovaným makroekonomickým dosahom, ktoré môže prispieť k napĺňaniu lisabonských cieľov rastu a vytvárania pracovných miest.

Môže slúžiť ako nástroj miestneho a regionálneho rozvoja, obnovy miest alebo rozvoja vidieka. Šport napomáha rozvoj cestovného ruchu a môže stimulovať modernizáciu infraštruktúry a vznik nových partnerstiev na financovanie športu a rekreačných zariadení.

Hoci o hospodárskom význame športu neexistuje dostatok spoľahlivých a porovnateľných údajov, bol potvrdený štúdiami a analýzami vnútroštátnych účtovných údajov, ziskov z veľkých športových podujatí a nákladov spôsobených telesnou nečinnosťou vrátane starnutia obyvateľstva. Zo štúdie, ktorá bola predložená počas rakúskeho predsedníctva v roku 2006, vyplýva, že šport v širšom význame vygeneroval v roku 2004 pridanú hodnotu v objeme 407 miliárd eur, ktorá zodpovedala 3,7 % HDP EÚ, a pracovné miesta pre 15 miliónov ľudí, teda 5,4 % pracovnej sily.⁶ Tento príspevok športu by sa mal v politikách EÚ zviditeľňovať viac a propagovať.

Rastúci podiel hospodárskej hodnoty športu súvisí s právami duševného vlastníctva. Tieto práva sa týkajú autorského práva, obchodnej komunikácie, ochranných známk, práv na použitie podobizne a mediálnych práv. V stále viac sa globalizujúcom a dynamickom odvetví sa účinné vymáhanie práv duševného vlastníctva na celom svete stáva podstatnou súčasťou zdravého športového hospodárstva. Taktiež je podstatné, aby bola príjemcom garantovaná možnosť diaľkového prístupu k športovým podujatiam na cezhraničnej úrovni v rámci EÚ.

Na druhej strane sa napriek celkovému hospodárskemu významu športu väčšina športových aktivít odohráva v neziskových štruktúrach, z ktorých mnohé sú závislé od verejnej podpory, aby mohli športové aktivity sprístupniť všetkým občanom.

3.1 Preorientovanie sa na politiku v oblasti športu založenú na dôkazoch

Je potrebné, aby bolo naštartovanie politických opatrení a posilnenej spolupráce v oblasti športu na úrovni EÚ podchytené spoľahlivou vedomostnou a informačnou základňou. Treba tiež v záujme lepšieho strategického plánovania a tvorby politiky v oblasti športu zlepšiť kvalitu a porovnateľnosť údajov.

Vládne a mimovládne subjekty opakovane žiadali Komisiu, aby vyvinula európsku štatistickú definíciu športu a koordinovala úsilie s cieľom vytvoriť na tejto báze športovú a so športom súvisiacu štatistiku.

(33) V úzkej spolupráci s členskými štátmi sa Komisia bude snažiť vyvinúť európsku štatistickú metódu na meranie hospodárskeho vplyvu športu, ktorá bude slúžiť ako základ pre vnútroštátnu štatistickú účtovnú evidenciu športu, čo by mohlo časom viesť k európskemu satelitnému účtu pre šport.

(34) Okrem toho by sa každých pár rokov mali naďalej uskutočňovať prieskumy zamerané na zbieranie informácií súvisiacich so športom (napr. prieskumy Eurobarometer), predovšetkým na účely poskytnutia informácií iného ako ekonomického charakteru, ktoré nemožno čerpať z vnútroštátnej štatistickej účtovnej evidencie športu (napr. miera účasti, údaje o dobrovoľníckej práci atď.).

(35) Komisia uvedie štúdiu, ktorá zhodnotí priamy prínos odvetvia športu (pokiaľ ide o HDP, rast a zamestnanosť) a jeho nepriamy prínos (pre vzdelanie a výchovu, regionálny rozvoj

⁶ D. Dimitrov / C. Helmenstein / A. Kleissner / B. Moser / J. Schindler: *Die makroökonomischen Effekte des Sports in Europa*, Studie im Auftrag des Bundeskanzleramts, Sektion Sport, Wien, 2006.

a vyššiu atraktivitu EÚ) pre lisabobonskú agendu.

(36) Komisia zorganizuje výmenu osvedčených postupov medzi členskými štátmi a športovými federáciami, pokiaľ ide o organizovanie veľkých športových podujatí, s cieľom podporiť trvalo udržateľný hospodársky rast, konkurencieschopnosť a zamestnanosť.

3.2 Lepšie zabezpečenie verejnej podpory športu

Športové organizácie disponujú mnohými zdrojmi príjmu vrátane klubových poplatkov a predaja lístkov, reklamy a sponzoringu, vysielacích práv, prerozdelenia príjmu v rámci športových federácií, predaja predmetov s logom klubu alebo športového podujatia, verejnej finančnej podpory, atď. Avšak niektoré športové organizácie majú oveľa lepší prístup k zdrojom od hospodárskych subjektov, než iné, hoci v niektorých prípadoch existuje dobre fungujúci systém prerozdelenia. V neprofesionálnom športe možno rovnaké príležitosti a otvorený prístup k športovým aktivitám zaručiť jedine prostredníctvom silného zaangażovania verejnosti. Komisia si uvedomuje význam verejnej podpory neprofesionálneho športu a športu pre všetkých a schvaľuje takúto podporu, ak sa poskytuje v súlade s právnymi predpismi Spoločenstva.

V mnohých členských štátoch je šport čiastočne financovaný prostredníctvom dane alebo poplatku zo štátnych alebo štátom licencovaných hier a lotérií. Komisia nabáda členské štáty k tomu, aby pouvažovali nad tým, ako vytvoriť čo najlepší trvalo udržateľný model financovania športových organizácií, a to v záujme poskytnutia dlhodobej podpory.

(37) Príspevkom Komisie k úvahám o financovaní športu bude uskutočnenie nezávislej štúdie o financovaní neprofesionálneho športu a športu pre všetkých v členských štátoch, rovnako z verejných a súkromných zdrojov, a o dosahu prebiehajúcich zmien v tejto oblasti.

Pokiaľ ide o oblasť nepriameho zdaňovania, právne predpisy EÚ, týkajúce sa DPH, sú stanovené v smernici Rady 2006/112/ES, ktorá má za cieľ zabezpečiť, aby uplatňovanie právnych predpisov členských štátov, ktoré sa týkajú DPH, nenarušovalo hospodársku súťaž a nebránilo voľnému pohybu tovarov a služieb. V smernici sa členským štátom poskytuje priestor na vyňatie určitých so športom súvisiacich služieb spod daňovej povinnosti, a ak sa výnimka neuplatňuje, možnosť uplatňovať v určitých prípadoch znížené sadzby.

(38) Vzhľadom na dôležitú spoločenskú úlohu športu a jeho silné miestne zakotvenie sa Komisia zasadí o ponechanie existujúcich možností znížených sadzieb DPH pre šport.

4. ORGANIZOVANIE ŠPORTU

Politická debata o športe v Európe pripisuje často značný význam tzv. „európskemu modelu športu“. Komisia je presvedčená, že určité hodnoty a tradície európskeho športu by mali byť propagované. Vzhľadom na rozmanitosť a zložitosť európskych športových štruktúr je však toho názoru, že by bolo nerealistické pokúšať sa o určenie jednotného modelu organizovania športu v Európe. Navyše, hospodársky a sociálny vývoj spoločný pre väčšinu členských štátov (narastajúca komercializácia, problémy vo verejných výdavkoch, rastúci počet účastníkov a stagnácia počtu dobrovoľníkov) mali za následok nové výzvy pre organizovanie športu v Európe. Výskytom nových zainteresovaných subjektov (účastníkov mimo organizovaných disciplín, profesionálnych športových klubov, atď.) sa naskoľujú nové otázky,

pokiaľ ide o spôsoby riadenia, demokraciu a zastupovanie záujmov v rámci športového hnutia.

Komisia môže podporiť vzájomnú výmenu osvedčených postupov pri riadení športu. Môže tiež pomôcť pri vytváraní spoločného súboru princípov pre dobrý spôsob riadenia športu, akými sú transparentnosť, demokracia, ťarcha zodpovednosti a zastupovanie zainteresovaných subjektov (asociácií, federácií, hráčov, klubov, líg, fanúšikov, atď.). Pritom sa bude Komisia opierať o predošlú činnosť⁷. Pozornosť by sa mala venovať i zastúpeniu žien v riadiacich a vedúcich pozíciách.

Komisia uznáva autonómiu športových organizácií a zastupujúcich štruktúr (ako sú ligy). Ďalej uznáva, že spôsob riadenia je predovšetkým v kompetencii orgánov zodpovedných za šport, a do určitej miery, členských štátov a sociálnych partnerov. Napriek tomu upriamil dialóg so športovými organizáciami pozornosť Komisie na niekoľko oblastí, ktoré sú spomenuté ďalej. Komisia je presvedčená, že väčšinu problémov je možné riešiť samoregulačne, pri dodržiavaní princípov dobrého spôsobu riadenia a právnych predpisov EÚ, a je ochotná zohrať podpornú úlohu, alebo zakročiť sama, ak to bude nutné.

4.1 Špecifickosť športu

Športová aktivita podlieha uplatňovaniu právnych predpisov EÚ, ako je to podrobne opísané v pracovnom dokumente útvarov Komisie a jeho prílohách. Právne predpisy, ktoré sa týkajú hospodárskej súťaže a ustanovenia o vnútornom trhu sa týkajú športu do tej miery, do akej predstavuje hospodársku činnosť. Šport podlieha tiež ostatným dôležitým aspektom právnych predpisov EÚ, akými sú napríklad zákaz diskriminácie z dôvodu štátnej príslušnosti, ustanovenia, pokiaľ ide o občianstvo Únie, a rovnosť medzi mužmi a ženami v zamestnaní.

Športu sú taktiež vlastné určité osobité črty, vďaka ktorým sa hovorí o „špecifickosti športu“. K špecifickosti európskeho športu možno pristupovať z dvoch uhlov pohľadu:

- špecifickosť športových aktivít a pravidiel, napr. oddelené súťaže mužov a žien, obmedzenia v počte účastníkov na súťažiach alebo potreba zabezpečiť neistotu, pokiaľ ide o očakávané výsledky, a udržiavať konkurenčnú rovnováhu medzi klubmi, ktoré sa zúčastňujú na rovnakých súťažiach;
- špecifickosť športových štruktúr vrátane predovšetkým autonómie a rozmanitosti športových organizácií, pyramídovej štruktúry súťaží od začiatočnickej po najvyššiu úroveň a systémov organizovanej solidarity medzi rôznymi úrovňami a zúčastnenými, organizácie športu na vnútroštátnej úrovni a princípu jedinej federácie na každý šport;

Judikatúra európskych súdov a rozhodnutia Európskej komisie poukazujú na to, že špecifickosť športu je uznaná a zohľadňovaná. Poskytujú tiež usmernenia o tom, ako sa právne predpisy premietajú do oblasti športu. Špecifickosť športu zostane uznaná, a to v súlade so zavedenou judikatúrou, avšak nemožno ju interpretovať tak, aby sa mohla opodstatniť generálna výnimka pri uplatňovaní právnych predpisov EÚ.

Ako je podrobne opísané v pracovnom dokumente útvarov Komisie a jeho prílohách, existujú športové organizačné pravidlá, ktoré – na základe legitímneho účelu, ktorý sledujú –

⁷ Napr. konferencia o „pravidlách hry“, ktorú v roku 2001 usporiadala FIA a EOC, a nezávislý európsky športový prieskum, ktorý sa uskutočnil v roku 2006.

pravdepodobne neporušujú protimonopolné ustanovenia Zmluvy o ES, a to za predpokladu, že v prípade narušenia hospodárskej súťaže ide o narušenie inherentné a primerané k cieľom, ktoré sa sledujú. Takýmito pravidlami sú napr. „pravidlá hry“ (konkrétne napr. pravidlá, ktoré určujú dĺžku zápasov alebo počet hráčov na hracom poli), pravidlá, ktoré sa týkajú výberových kritérií pre športové súťaže, „domáce a zahraničné“ pravidlá, pravidlá znemožňujúce účasť na súťaži viacerým klubom, ktoré sú vlastníctvom jedného majiteľa, pravidlá týkajúce sa zloženia národných družstiev, antidopingové pravidlá a pravidlá, pokiaľ ide o trvanie prestupov hráčov.

Vzhľadom na regulačný aspekt športu je však možné zhodnotiť zlučiteľnosť určitého športového pravidla s právnymi predpismi EÚ týkajúcimi sa hospodárskej súťaže len na individuálnej báze, posúdením každého prípadu zvlášť, ako nedávno potvrdil Európsky súdny dvor vo svojom rozsudku vo veci pána Meca-Medinu.⁸ Súd poskytol vysvetlenie, pokiaľ ide o vplyv právnych predpisov EÚ na športové pravidlá. Zamietol tézu o „výlučne športových pravidlách“ ako irelevantnú v otázke uplatňovania pravidiel EÚ týkajúcich sa hospodárskej súťaže v odvetví športu.

Súd uznal, že sa musí zohľadniť špecifickosť športu v tom zmysle, že obmedzujúci vplyv na hospodársku súťaž, ktorý neprekračuje rámec organizovania a správneho riadenia športových súťaží, nie je porušením pravidiel EÚ o hospodárskej súťaži za predpokladu, že tento vplyv je primeraný skutočnému a legitímnemu športovému cieľu, ktorý sa sleduje. Nevyhnutnosť posúdenia miery primeranosti naznačuje, že je potrebné zohľadniť individuálne okolnosti každého prípadu. Nie je možné celoplošne určiť všeobecné usmernenia pre uplatňovanie právnych predpisov o hospodárskej súťaži pre odvetvie športu.

4.2 Voľný pohyb a národnosť

Organizovanie športu a súťaží na národnej báze je súčasťou historického a kultúrneho pozadia európskeho pristupovania k športu a zodpovedá želaniam európskych občanov. Obzvlášť národné družstvá zohrávajú podstatnú úlohu, a to nielen, pokiaľ ide o identitu, ale i zabezpečenie solidarity s neprofesionálnym športom, a preto si zaslúžia podporu.

Diskriminácia z dôvodu štátnej príslušnosti je v zmluvách označená za neprípustnú, čím vzniká pre každého občana Únie právo slobodne sa pohybovať a usadiť na území ktoréhokoľvek členského štátu. Cieľom zmlúv je tiež vykoreniť akúkoľvek diskrimináciu medzi pracovníkmi členských štátov z dôvodu štátnej príslušnosti, a to v súvislosti so zamestnaním, odmeňovaním a ďalšími pracovnými a zamestnaneckými podmienkami. Tie isté ustanovenia sa vzťahujú i na diskrimináciu v poskytovaní služieb, ktorá by sa vyskytla z dôvodu štátnej príslušnosti. Navyše je členstvo v športových kluboch a účasť na súťažiach podstatným činiteľom pri podpore integrácie občanov do spoločnosti hostiteľskej krajiny.

Rovnaké zaobchádzanie sa vzťahuje i na občanov štátov, ktoré s EÚ podpísali dohody obsahujúce antidiskriminačné klauzuly, a ktorí sú na území členských štátov legálne zamestnaní.

(39) Komisia vyzýva členské štáty a športové organizácie, aby riešili diskrimináciu z dôvodu štátnej príslušnosti vo všetkých športoch. Bude sa ju snažiť pomôcť odstrániť prostredníctvom

⁸ Vec C-519/04P, *Meca Medina v. Komisia*, ECR 2006, I-6991. Bližšie podrobnosti pozri v pracovnom dokumente útvarov Komisie.

politického dialógu s členskými štátmi, odporúčaní, štruktúrovaného dialógu so subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu a prostredníctvom konaní pre porušenie práva, keď to bude vhodné.

Komisia opätovne potvrdzuje, že akceptuje limitované a primerané obmedzenia (v súlade s ustanoveniami Zmluvy o EÚ, pokiaľ ide o slobodný pohyb, a v súlade s rozsudkami Európskeho súdneho dvora) zásady voľného pohybu, obzvlášť, pokiaľ ide o:

- právo výberu domácich športovcov do súťaží národných družstiev;
- potrebu obmedziť počet účastníkov v súťaži;
- stanovovanie konečných možných termínov prestupov hráčov v kolektívnych športoch.

(40) Čo sa týka dostupnosti individuálnych súťaží pre športovcov s inou štátnou príslušnosťou, Komisia má v pláne uviesť štúdiu, ktorá by zanalyzovala všetky aspekty tejto komplexnej otázky.

4.3 Prestupy

Keby neexistovali pravidlá upravujúce prestupy hráčov, integrita športu by bola narušená tým, že by kluby prijímali hráčov i počas sezóny, aby získali prevahu nad svojimi súpermi. Súčasne však každé pravidlo, ktoré sa týka prestupov hráčov, musí byť v súlade s právnymi predpismi EÚ (ustanovenia o hospodárskej súťaži a pravidlá o voľnom pohybe pracovníkov).

V súvislosti s vyšetrovaním prípadu, ktorý sa týkal domnelého porušenia právnych predpisov ES o hospodárskej súťaži, a po rozhovoroch s Komisiou, sa futbalové organizácie v roku 2001 podujali zrevidovať nariadenia FIFA o medzinárodných prestupoch hráčov, pričom zohľadnili kompenzáciu za tréningové náklady pre športové kluby, vytvorili pravidlá o trvaní prestupov, zaviedli povinnosť ochrany školskej dochádzky neplnoletých hráčov a garantovaného prístupu k vnútroštátnym súdom.

Komisia považuje takýto systém za príklad osvedčeného postupu, ktorý zabezpečuje súťažnú rovnováhu medzi športovými klubmi a súčasne zohľadňuje požiadavky právnych predpisov EÚ.

Prestupy hráčov tiež vzbudzujú obavu o legálnosť z nich plynúcich finančných tokov. Účinným riešením na zvýšenie transparentnosti finančných tokov, ktoré s prestupmi súvisia, by mohol byť informačný a overovací systém pre prestupy. Komisia je presvedčená, že takýto systém by mal mať len kontrolnú funkciu a finančné transakcie by sa mali uskutočňovať priamo medzi zainteresovanými stranami. Tento systém by mohli spravovať príslušné európske športové organizácie podľa jednotlivých športov alebo vnútroštátne informačné a verifikačné systémy v členských štátoch.

4.4 Agenti hráčov

Vybudovanie skutočného európskeho trhu hráčov a zvýšenie úrovne miezd hráčov v určitých športoch mali za následok nárast aktivít agentov hráčov. V neustále zložitejšom právnom prostredí využíva množstvo hráčov (ale i športových klubov) pri dojednávaní a podpisovaní zmlúv služby agentov.

Prichádzajú správy o nevhodných postupoch v činnosti niektorých agentov, konkrétne o prípadoch korupcie, prania špinavých peňazí a zneužívania nepľnoletých hráčov. Tieto praktiky škodia športu ako takému a kladú závažné otázky nad spôsobom riadenia. Je nevyhnutné ochraňovať zdravie a bezpečnosť hráčov, obzvlášť maloletých hráčov, a bojovať proti trestnej činnosti.

Navyše, agenti podliehajú v rôznych členských štátoch rôznym predpisom. Niektoré členské štáty zaviedli osobitné právne predpisy pre agentov hráčov, zatiaľ čo v iných sa uplatňujú všeobecné právne predpisy týkajúce sa sprostredkovateľských agentúr práce, ale s odkazmi na agentov hráčov. Navyše, niektoré medzinárodné federácie (FIFA, FIBA) zaviedli svoje vlastné predpisy.

Z týchto dôvodov bola EÚ opätovne vyzvaná, aby prostredníctvom legislatívnej iniciatívy usmernila činnosť agentov hráčov.

(41) Komisia vykoná posúdenie vplyvu s cieľom poskytnúť zreteľný prehľad o činnosti agentov hráčov v EÚ a zhodnotenie nutnosti opatrení na úrovni EÚ, ktoré bude tiež obsahovať analýzu rôznych možností.

4.5 Ochrana maloletých športovcov

Zneužívanie mladých hráčov neustále pokračuje. Najväznejší problém sa týka detí, ktoré nie sú vyberané do súťaží a zanedbané v cudzej krajine, čím sa často dostávajú do neregulárnej pozície, čo umožňuje ich ďalšie zneužívanie. Hoci vo väčšine prípadov tento jav nespadá pod právnu definíciu obchodovania s ľudskými bytosťami, je neprípustný vzhľadom na základné hodnoty uznané EÚ a jej členskými štátmi. Protirečí i hodnotám športu. Je nevyhnutné, aby sa prísne uplatňovali opatrenia na ochranu maloletých bez sprievodu zákonného zástupcu vyplývajúce z právnych predpisov členských štátov, ktoré s týkajú prísťahovalectva. Taktiež je nutné bojovať proti sexuálnemu zneužívaniu a obťažovaniu maloletých v športe.

(42) Komisia bude naďalej monitorovať implementáciu právnych predpisov EÚ, predovšetkým smernice o ochrane mladých ľudí pri práci. Komisia spustila nedávno štúdiu o detskej práci ako súčasť svojho monitorovania implementácie tejto smernice. V štúdiu sa zohľadní otázka mladých hráčov, ktorí spadajú do oblasti pôsobnosti tejto smernice.

(43) Komisia navrhne členským štátom a športovým organizáciám, aby spolupracovali v ochrane morálnej a fyzickej integrity mladých ľudí prostredníctvom šírenia informácií o existujúcich právnych predpisoch, zavedenia minimálnych noriem a výmeny osvedčených postupov.

4.6 Korupcia, pranie špinavých peňazí a ostatné formy finančnej trestnej činnosti

Korupcia, pranie špinavých peňazí a ostatné formy finančnej trestnej činnosti negatívne vplyvajú na šport na miestnej, vnútroštátnej a medzinárodnej úrovni. Vzhľadom na silný medzinárodný charakter športu má korupcia v tomto odvetví častokrát cezhraničný dosah. Korupčné problémy európskeho rozmeru je potrebné riešiť na európskej úrovni. Mechanizmy EÚ na boj proti praniu špinavých peňazí by sa mal účinne uplatňovať i v športovom odvetví.

(44) Komisia podporí verejno-súkromné partnerstvá zastupujúce športové záujmy a orgány boja proti korupcii, ktoré by odhalili zraniteľné miesta športového odvetvia vo vzťahu ku korupcii a pomohli pri vývoji účinných preventívnych a represívnych stratégií na boj proti

takejto korupcii.

(45) Komisia bude naďalej monitorovať implementáciu antikorupčných právnych predpisov EÚ v členských štátoch s ohľadom na odvetvie športu.

4.7 Licenčné systémy pre kluby

Komisia uznáva užitočnosť pevných licenčných systémov pre profesionálne kluby na európskej a vnútroštátnej úrovni ako nástrojov podpory dobrého riadenia športu. Licenčné systémy majú vo všeobecnosti za cieľ zabezpečiť, aby všetky kluby rešpektovali tie isté základné pravidlá o finančnom hospodárení a transparentnosti, ale mohli by tiež obsahovať ustanovenia týkajúce sa diskriminácie, násillia, ochrany maloletých a tréningu. Takéto systémy musia byť zlučiteľné s ustanoveniami o hospodárskej súťaži a vnútornom trhu a nesmú prekračovať rámec nevyhnutný na dosiahnutie legitímneho cieľa, ktorý sa týka správnej organizácie a riadenia športu.

Je potrebné sústrediť úsilie na implementáciu a postupné posilňovanie licenčných systémov. V prípade futbalu, kde bude licenčný systém čoskoro povinný pre kluby vstupujúce do európskych súťaží, je potrebné zamerať činnosť na podporu a zintenzívnenie využívania licenčných systémov na vnútroštátnej úrovni.

(46) Komisia podporí dialóg so športovými organizáciami, aby sa pokročilo v zavádzaní a posilňovaní samoregulačných licenčných systémov.

(47) Komisia má v pláne začať od futbalu a usporiadať konferenciu s UEFA, EPFL, Fifpro, národnými asociáciami a národnými ligami o licenčných systémoch a osvedčených postupoch v tejto oblasti.

4.8 Médiá

Kľúčovými sa otázky týkajúce sa vzťahu medzi športovým odvetvím a športovými médiami (v prvom rade televíziou) stali z dôvodu toho, že televízne práva sú hlavným zdrojom príjmu profesionálneho športu v Európe. Naopak, športové mediálne práva sú rozhodujúcim obsahovým zdrojom pre mnohých mediálnych operátorov.

Šport bol hybnou silou pri zrode nových médií a interaktívnych televíznych služieb. Komisia bude naďalej podporovať právo na informácie a prístup širokej verejnosti k vysielaniu prenosov zo športových podujatí, ktoré sa pokladajú za veľmi dôležité pre spoločnosť a stredobod jej záujmu.

Uplatňovanie ustanovení Zmluvy o ES týkajúcich sa hospodárskej súťaže v súvislosti s predajom mediálnych práv pri športových podujatiach zohľadňuje niekoľko osobitých charakteristík v tejto oblasti. Športové asociácie predávajú niekedy športové mediálne práva kolektívne v mene jednotlivých klubov (na rozdiel od klubov, ktoré obchodujú s právami samy). Hoci spoločný predaj mediálnych práv vyvoláva obavy vzhľadom na hospodársku súťaž, Komisia tento spôsob akceptuje pod určitými podmienkami. Spoločný predaj môže mať význam v zmysle prerozdelenia príjmov a byť tak nástrojom dosahovania väčšej miery solidarity v oblasti športu.

Komisia uznáva význam rovnomerného prerozdelenia príjmov medzi kluby vrátane tých najmenších a medzi profesionálny a amatérsky šport.

(48) Komisia odporúča športovým organizáciám, aby venovali náležitú pozornosť vytváraniu a udržiavaniu systémov solidarity. V oblasti športových mediálnych práv môžu mať takéto mechanizmy podobu spoločného predaja mediálnych práv alebo alternatívne mechanizmu samostatného predaja klubmi, pričom v oboch prípadoch by mali byť napojené na pevné mechanizmy solidarity.

5. NÁSLEDNÉ OPATRENIA

Komisia nadviaže na iniciatívy predstavené touto bielou knihou prostredníctvom štruktúrovaného dialógu so subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu, spoluprácou s členskými štátmi a podporou sociálneho dialógu v odvetví športu.

5.1 Štruktúrovaný dialóg

Pre európsky šport je charakteristické množstvo zložitých a rôznorodých štruktúr, ktoré majú v členských štátoch rozličný právny status a rozličnú úroveň autonómie. Na rozdiel od iných odvetví a vzhľadom na povahu organizovaného športu sú európske športové štruktúry spravidla menej vyvinuté ako športové štruktúry na úrovni vnútroštátnej či medzinárodnej. Navyše je európsky šport vo všeobecnosti organizovaný podľa zemepisného zaradenia, nie na úrovni EÚ.

Zainteresované subjekty sa zhodujú, že Komisia zohráva dôležitú úlohu na základe skutočnosti, že prispieva k európskej diskusii o športe, keďže poskytuje platformu pre dialóg so subjektmi pôsobiacimi v oblasti športu. Široká diskusia so „zainteresovanými stranami“ je jednou z povinností Komisie podľa zmlúv.

Vzhľadom na komplexnú a rozmanitú športovú kultúru v Európe má Komisia v pláne zaangažovať do svojho štruktúrovaného dialógu predovšetkým nasledovné subjekty:

- európske športové federácie,
- európske organizácie, ktoré zastrešujú šport, najmä európske olympijské výbory (EOC), európske paraolympijské výbory (EPC) a európske mimovládne športové organizácie,
- vnútroštátne organizácie, ktoré zastrešujú šport, a národné olympijské a paraolympijské výbory,
- ostatné subjekty činné v oblasti športu a zastúpené na európskej úrovni vrátane sociálnych partnerov,
- ostatné európske a medzinárodné organizácie, najmä športové štruktúry Rady Európy a orgány OSN, napr. UNESCO a Svetovú zdravotnícku organizáciu (WHO).

(49) Komisia má v úmysle zorganizovať štruktúrovaný dialóg nasledovným spôsobom:

- športové fórum EÚ: každoročné stretnutie všetkých subjektov pôsobiacich v oblasti športu,
- tematické diskusie s obmedzeným počtom účastníkov.

(50) Komisia bude tiež podporovať väčšie zviditeľňovanie Európy na športových podujatiach.

Komisia podporuje ďalší rozvoj iniciatívy za európske hlavné mestá športu.

5.2 Spolupráca s členskými štátmi

Spolupráca medzi členskými štátmi v oblasti športu na úrovni EÚ sa uskutočňuje pri neformálnych ministerských stretnutiach, ako i na úrovni administratívnej, medzi štátnymi tajomníkmi pre šport. V roku 2004 prijali ministri športu členských štátov EÚ dlhodobý program schôdzi pre šport, v ktorom určili prioritné témy diskusie o športe medzi členskými štátmi.

(51) V záujme riešenia problémov vymenovaných v tejto bielej knihe navrhuje Komisia posilniť existujúcu spoluprácu medzi Komisiou a členskými štátmi.

Na základe návrhu Komisie si môžu členské štáty želať posilnenie mechanizmov dlhodobého programu schôdzi, napr.:

- spoločne určiť priority spolupráce v politike v oblasti športu
- predkladať športovým ministrom z EÚ pravidelné správy o pokroku.

V rámci užšej spolupráce sa bude od každého predsedníctva žiadať pravidelné usporadúvanie stretnutí ministrov športu a štátnych tajomníkov pre šport, čomu by mali venovať pozornosť budúce predsednícke tímy, ktoré budú svoju funkciu zastávať po dobu 18 mesiacov.

(52) Komisia bude podávať hlásenia o implementácii akčného plánu „Pierre de Coubertin“ prostredníctvom dlhodobého programu schôdzi.

5.3 Sociálny dialóg

Sociálny dialóg na európskej úrovni môže vzhľadom na rastúci počet problémov, ktorým riadenie športu čelí, prispieť k riešeniu spoločných obáv zamestnávateľov a športovcov, vrátane uzatvorenia dohôd o pracovnoprávných vzťahoch a pracovných podmienkach v odvetví v súlade s ustanoveniami Zmluvy o ES.

Komisia podporovala a podporuje projekty na konsolidáciu sociálneho dialógu v odvetví športu vo všeobecnosti, ako i vo futbale. Tieto projekty vytvorili základňu pre sociálny dialóg a konsolidáciu organizácií na európskej úrovni. Komisia môže zriadiť na základe spoločnej žiadosti sociálnych partnerov výbor pre sociálny dialóg v odvetví. Komisia je presvedčená, že európsky sociálny dialóg je v športovom odvetví alebo jeho pododvetviach (napr. vo futbale) nástrojom, ktorý by umožnil sociálnym partnerom podieľať sa aktívnym spôsobom na formovaní pracovnoprávných vzťahov a pracovných podmienok. V tejto oblasti by takýto sociálny dialóg mohol viesť tiež k vytvoreniu spoločne odsúhlaseného kódexu správania alebo charty, ktorá by tiež riešila otázky, ktoré sa týkajú prípravy, pracovných podmienok a ochrany mladých ľudí.

(53) Komisia podporuje a víta každé úsilie vedúce k založeniu výborov európskeho sociálneho dialógu v športovom odvetví. Bude naďalej podporovať zamestnávateľov a zamestnancov a viesť otvorený dialóg o tejto záležitosti so všetkými športovými organizáciami.

Pomoc, ktorú by mali členské štáty poskytnúť na budovanie kapacít a spoločné postupy sociálnych partnerov prostredníctvom Európskeho sociálneho fondu v konvergenčných regiónoch, by mala byť použitá i na budovanie kapacít sociálnych partnerov v športovom odvetví.

6. ZÁVER

Biela kniha obsahuje množstvo opatrení, ktoré by Komisia mala zaviesť a podporiť. Spoločne tvoria akčný plán „Pierre de Coubertin“, ktorý bude pre Komisiu v najbližších rokoch vodidlom v jej činnosti vo vzťahu k športu.

Biela kniha plne využíva možnosti ponúkané súčasnými zmluvami. V rámci mandátu, ktorým Európska rada v júni roku 2007 poverila medzivládnu konferenciu, sa predpokladá ustanovenie zmluvy venované športu. V prípade nutnosti sa môže Komisia k tejto záležitosti vrátiť a naznačiť ďalšie kroky v súvislosti s novým ustanovením zmluvy.

Komisia usporiada na jeseň roku 2007 konferenciu, na ktorej predstaví túto bielu knihu subjektom pôsobiacim v oblasti športu. Jej zistenia budú do konca roku 2007 predložené ministrom školstva EÚ. Biela kniha bude predložená tiež Európskemu parlamentu, Výboru regiónov a Hospodárskemu a sociálnemu výboru.